

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษายาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) ในโรงพยาบาลชุมชน
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

ผู้เขียน นางธิดารัตน์ คือระชอ และคณะวิจัย โรงพยาบาลชัยภูมิรัตน์ปัตตานี

สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดบรมราชชนนี กรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

ปีที่ทำวิจัยสำเร็จ กันยายน ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพัฒนา (Development Research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษา ยาเสพติดชนิด 4X100 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 26 คน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการประเมินความคิดเห็นการบำบัดรักษาและแนวทางการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบความตรง ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีการใช้รูปแบบการบำบัดรักษา ยาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) ที่มีความหลากหลาย ได้แก่ Matrix program, Modified matrix, กลุ่มมือ 4X100 ฉบับทดลอง, ศาสนบำบัด และการให้คำปรึกษา โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสนใจและเข้าใจในคู่มือฉบับ ทดลองในระดับมาก และพบว่าการบำบัดรักษา ยาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) ตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนใน คู่มือมีความเหมาะสม คือ ขั้นตอนการ นำ Assist มาใช้ในการคัดกรอง ขั้นตอนการบำบัดรักษาโดยแพทย์ และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการช่วยเหลืออาการถอนพิษยา ขึ้นฟื้นฟูสมรรถภาพ มีแนวทางในการดูแลผู้ป่วย ที่ผสมผสาน และขึ้นติดตามผลหลังการบำบัดรักษา มีการติดตามผลตามบริบทและติดตามเป็นระยะ แต่จาก การทดลองใช้คู่มือพบปัญหาอุปสรรคด้านต่างๆ คือ ด้านผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน ไม่เห็นความสำคัญ และไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา ด้านผู้ปฏิบัติงาน มีภาระงานอื่นๆต้องรับผิดชอบและเปลี่ยน ผู้รับผิดชอบงานบ่อย จึงขาดทักษะในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ด้านวัสดุอุปกรณ์ ขาดสื่อเช่น แผ่นพับ รูปภาพเป็นต้น และยังขาดชุดตรวจปัสสาวะในการยืนยันการใช้ยาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย)

ส่วนการประเมินความคิดเห็นต่อยาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) และรูปแบบการบำบัดรักษาใน พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ถือว่ายาเสพติดชนิด 4x100 ส่วนผสมหลักคือกระท่อม และเยาวชนส่วนใหญ่ใน

พื้นที่ 3 จังหวัด ถือว่าการดื่มน้ำกระเทียมถือเป็นเรื่องปกติอยู่ในระดับมากที่สุด บุคลากรสาธารณสุขเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษาและฤทธิ์ของ 4x100 ต่างกันแล้วแต่ส่วนผสม อยู่ในระดับมาก และควรพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษาที่มีอยู่ให้พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบเฉพาะในการบำบัดยาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) โดยยึดขั้นตอนการบำบัดรักษา 4 ขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานเดิมที่ปฏิบัติกันอยู่และเหมือนกันทุกหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ควรมีการสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน ผู้ป่วย ตระหนักถึงความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยของกระเทียม ด้านผู้ปฏิบัติงาน ควรมีการมอบหมายงานอย่างเหมาะสม และส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตสื่อต่างๆ จัดซื้อชุดตรวจปัสสาวะ และมีการนำรูปแบบการบำบัดรักษาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้แต่ละหน่วยมีแนวทางในการบำบัดรักษาเสพติดชนิด 4X100 (สี่คูณร้อย) แนวทางเดียวกัน

Thesis title : Form development in treating drugs so-called 4 × 100 (mixture of coke, cough syrup, mitragyna speciosa and mosquito coils through a particular process) in community hospitals in three southern border provinces

Authors : Thidarat Deresor et al, Thanyarak hospital Pattani, Institute for treating and rehabilitating drug addicts Baromarajonani, Department of Medical Services, Ministry of public health

Academic year : September, 2012

Abstract

The objective of this development research was to develop forms in treating drugs so-called 4 × 100. The representative sample consisted of 26 members of personnel who work in the field of drugs through the purposive sampling. Here are three research tools used in the research 1) open questionnaires 2) evaluation questionnaires of opinion in treatments 3) focus group discussion. The validity was verified by three experts and the analysis of data was done through descriptive statistics and content analysis.

The result showed that community hospitals in three southern border provinces used various types of forms in treating 4 × 100, the following of which were matrix program, modified matrix, handbook 4 × 100 of trial version, theotherapy and advisory opinion, revealed that the sample were interested in and understand handbooks of trial version in a great level and also found that treatments of 4 × 100 according to the four steps in those handbooks was proper. The four steps in question were as follows : 1) preparatory stage – bringing assist to select 2) stage of treatments by doctors and skilled nurses to help withdrawal syndrome 3) stage of rehabilitation – caring patients in an integrated manner 4) stage of aftercare – periodically followed up according to context. On the other hand problems due to using those handbooks were that patients together with their families and communities neither went along nor laid great stress on treatments, that workers had other duties to deal with – usually leading to necessity for worker changes – causing lack of skills to work in the field of drugs, medium like brochures with pictures and urine test advices for proving the use of 4 × 100.

The opinion evaluation for 4 × 100 and forms of treatments in three southern border provinces considered that 4 × 100 mainly contain *Mitragyna speciosa* and most of youth in three southern border provinces regard taking 4 × 100 as normal in a greatest level, think that members of personnel of public health is a part which develops forms of treatments, that drug action of 4 × 100 is different in a great level, depending on particular mixture, that it is desirable that we develop treatment forms used into specific ones in treating 4 × 100 based on four stages of treatments usually used in all institutes as the same standard in an average level.

The research result proved that it is imperative that we support families, communities and patients to realize the importance of treatments, go along this and understand danger of *Mitragyna speciosa*, that it is recommended that workers be assigned properly and be filled with knowledge and skills to work in the field of drugs regularly, that it is required that we allocate budgets to produce kinds of medium and buy urine test devices and that it is crucial that we bring treatment forms of 4 × 100 into practice in order to provide ways for institutes in treating 4 × 100 in the same direction.